

אברמליה – פרופ' אברהם שלום חיים ז"ל

נולד בתל אביב ב 5.8.1943 ד' באב תש"ג

נפטר בתמרת 30.1.2019 כ"ד בשבט התשע"ט

בנם של פאני ודוד חיים ז"ל

אח למרים ז"ל

אח למאיר יבדל לחיים ארוכים

אברמליה התחתן עם נעמי רייזנר ב 5.9.1974

נולדו להם שלושה ילדים

נועה נולדה בשנת 1975

דוד (דוביד) נולד בשנת 1976

אחיקם (אחיק) נולד בשנת 1982

על אברמליה

אברמליה נולד בתל אביב לדוד, איש קשר בחיל האוויר המלכותי ופאני (לבית דיין), ילידת העיר חלב שבסוריה. מצד אביו, דור חמישי בארץ למשפחה של סוחרים שנהגו לסחור בין מזרח אסיה ומערב אירופה ומצד אימו בן למשפחת צאצאי דוד המלך. מורשת שאברמליה מאוד התגאה בה.

את שנות ילדותו הראשונות העביר בשדה התעופה וילהלמה (לימים נמל התעופה בן גוריון) משום שאביו היה אחד האלחוטנים הראשונים במדינה ועבד בשדה התעופה.

עם פרוץ מלחמת העצמאות עברה המשפחה לתל אביב שם גדל והתחנך.

ילדותו עברה בבית מסורתי. בשבת בבוקר היה הולך עם אביו לבית הכנסת ואחה"צ הלך לים. למד בתיכון גאולה. היה נער מאוד חברותי ופעיל ולקח חלק בכל המסעות והטיולים של התנועה. כך הכיר את הארץ ואת נופיה. אהב מאוד את תל אביב וחלם לחזור לגור בה לכשייצא לפנסיה.

בשנת 1962 התגייס לצה"ל ושירת בגדוד 50 של הנח"ל כחובש קרבי.

אחרי השחרור נרשם לאוניברסיטה העברית בירושלים, ללימודים בחוג לזואולוגיה וגנטיקה.

במלחמת ששת הימים היה במילואים נלחם בגבעת התחמושת חזר עם מטען קשה של רגשות וצער.

בשנת 1969 קיבל תואר מוסמך במדעי הטבע – ערך סקר על תפוצת המכרסמים בחצי האי סיני.

בשנת 1977 קיבל תואר דוקטור לפילוסופיה מהאוניברסיטה העברית בירושלים. עבודת הדוקטורט שלו עסקה בפיזיולוגיה השוואתית של משק החום בשתי אוכלוסיות של הקוצן הזהוב, מכרסם ממשפחת העכבריים. אוכלוסיה אחת נפוצה באזור ים המלח והשנייה באזור ההר הגבוה בסיני. הקוצן הזהוב היה אהבת חייו, אם אפשר לומר, והוא הרבה לחקור אותו לאורך הקריירה המקצועית שלו. השנים בהן הרבה לנסוע לסיני היו תקופה יפה בחייו, משום שאהב לטייל והכיר כל ואדי ושביל. אברמליה נהנה מהמפגשים עם הבדואים שהפכו להיות חבריו. באותו זמן גם התחיל ללמוד ערבית.

בשנת 1974 התחתן עם נעמי רייזנר ממושב בית שעים.

בשנת 1976 התחיל לעבוד בסמינר אורנים בטבעון והמשפחה עברה לגור בחיפה. נולדו להם שלושה ילדים: נועה, דוד, ואחיקם. בסמינר אורנים התחיל לבנות את הקריירה המפוארת שלו.

התחיל כמורה מהשורה אך עד מהרה בנה חוג מפואר לביולוגיה המשלב הוראה ומחקר גם יחד.

ההוראה וההווי של החוג באורנים הם עד היום פנינה ייחודית בנוף האקדמי בישראל.

אברמל"ה נשא לתוך האקדמיה. המחקר שלהב אותו. הרבה לנסוע בעולם לאוניברסיטאות ולמעבדות, לחקור ולכתוב מאמרים. ב-1982 התמנה למרצה בכיר עם קביעות, ב-1992 התמנה לפרופסור חבר, ב-1996 התמנה לפרופסור מן המניין.

אברמל"ה, בנחישות יוצאת דופן שאפיינה אותו וחריצות בלתי נלאית הגשים את חזונו להקים פקולטה למדעי הטבע באוניברסיטה חיפה. היה ציר מרכזי בהקמת חוגים נוספים באוניברסיטת חיפה כולל החוג לניהול משאבי טבע וסביבה, החוג לביולוגיה אבולוציונית וסביבתית, וחוג לביולוגיה של האדם.

בשנים 2002 עד 2008 כיהן כדיקן הפקולטה למדעים והוראתם באוניברסיטת חיפה.

אברמל"ה נשא בשפע פעילויות אקדמיות נוספות: היה מומחה עולמי בכרונוביולוגיה, פיתח קשרים עם חוקרים בכל העולם והוזמן לאין ספור כנסים בינלאומיים לשמוע ולהשמיע את תורתו. היה מוערך מאוד בעיני חוקרים רבים בעולם.

הוראה ומחקר היו חלק מרכזי בחייו והאהבה ללמד לא דעכה גם אחרי 40 שנה. אהב את התלמידים והקדיש להם מעל ומעבר. יש האומרים כי היה מורה בחסד.

בשנת 1984 עבר עם משפחתו להתגורר בישוב תמרת שבצמח יזרעאל. המשפחה היתה בין ראשוני המתיישבים. עוד לפני העלייה לקרקע אברמל"ה היה פעיל בגיוס חברים חדשים לישוב. לאחר מכן היה חבר בהנהלות הראשונות והשפיע רבות על עיצובו של הישוב. תמיד הביע את דעתו ופעל על פי מצפונו. היה ממקימי בית הכנסת בתמרת מתוך רצון לשמור על צביון מסורתי בישוב חילוני. היה שותף פעיל לתפילות בחגים, רבים נהנו מקולו הערב בשעה שהתפלל.

במשך 15 השנים האחרונות אברמל"ה הקדיש את מחקריו להבנת ההשפעות הבריאותיות והסביבתיות של חשיפה לתאורה מלאכותית בלילה עם דגש על נורות LED ותוך כדי מינוף הידע העצום בכרונוביולוגיה שרכש במשך שלושה עשורים.

אברמל"ה האמין בכל ליבו בחשיבות הנושא ובנחיצות הפצתו בקרב הקולגות שלו, תלמידיו הרבים, והציבור הרחב. הוא עשה זאת בקורסים שלימד באין ספור מסגרות, כתיבת ופרסום ספרים בנושא, נסיעות לכנסים ברחבי העולם, ראיונות בתוכניות רדיו וטלוויזיה, חוגי בית, וסתם שיחות חולין.

תמיד מתריע על ההשפעות השליליות של תאורת LED בפני מי שרצה לשמוע ולפעמים גם בפני מי שקצת פחות.

היה חבר באגודה הישראלית לתאורה ושימש כסגן יושב ראש האגודה.

אברמל"ה היה איש משפחה אוהב ומסור. היה לו חשוב שהילדים ירכשו השכלה. עשה הכל כדי שיהיה באפשרותם להצליח בכל מסלול אשר בחרו ובכל החלטה שקיבלו.

נולדו לו 4 נכדים אשר מתגוררים בארה"ב.

אברמל"ה פרסם 191 מאמרים מדעיים. את רשימת המאמרים השלמה אפשר למצוא באתר האינטרנט של אוניברסיטת חיפה

<http://deeb.haifa.ac.il/wp-content/uploads/2020/12/Abraham-Haim-CV-.pdf>

ביוני 2013 הוצאת הספרים ספרינגר פירסמה ספר שכתב בשיתוף עם פרופסור בוריס פורטנוב, על השפעת זיהום אור על סרטן שד וסרטן הפרוסטטה אצל גברים.

נפטר לאחר מחלה קשה ב 30.1.1919 כ"ד בשבט התשע"ט

יהי זכרו ברוך

המשפחה האוהבת

1.2.19 הספד שכתב בנו דוד -דוביד חיים

אבא, המחשבה שאתה לא איתנו קשה מנשוא.

רק לפני שלושה וחצי חודשים חזרת מכנס באוסטרליה אליו הוזמנת לדבר על הנושא שהעסיק אותך כה רבות בשנים האחרונות. כשדיברנו בטלפון אחרי שחזרת שידרת עסקים כרגיל: האנשים שפגשת היו מאוד מעניינים, ההרצאה היתה מאד מוצלחת, והתלונות על הטיסות ועל חברות התעופה. שבוע אחר כך התגלתה המחלה ומשם הכל התגלגל כל כך מהר שזה כמעט בלתי אפשרי לעכל!

גדלת בתל אביב, בן לפאני ודוד זכרם לברכה, אח של מרים זכרה לברכה ומאיר שיבדל לחיים ארוכים. שירתת בגדוד חמישים של הנח"ל בתור חובש קרבי ואחרי השירות הצבאי טיילת באירופה יחד עם בן דוד שלך, מרווין. את יצר המסעות ירשת מסבא דוד שהיה קצין קשר בחיל הים של הוד מלכותה. את אמא פגשת בירושלים. העבודה שלך והרצון של אמא לחיות ליד המשפחה שלה העביר אתכם צפונה ואחרי תקופה יחסית קצרה בחיפה חיפשתם מקום יותר קהילתי והייתם ממקימי תמרת ומראשוני המתיישבים כאן. היית פעיל קבוע בקהילה והשפעת רבות על עיצובו של היישוב, אף פעם לא פוחד להביע את דעתך ולפעול על פי מצפונך. היית ממקימי בית הכנסת בתמרת מתוך רצון לשמור על צביון מסורתי ביישוב חילוני. גם כשקבעתם את מושב המשפחה בתמרת תמיד נשארה בך האהבה לתל אביב, ביחוד אהבת את הים של תל-אביב וכשהיית שם, ראו שהרגשת בבית.

למרות שסבתא רצתה שתלמד מקצוע "נחשב" כמו רפואה או עריכת דין, אתה נמשכת ללימודי הביולוגיה ועם סיום הדוקטורט באוניברסיטה העברית בנית קריירה מפוארת ושם של מומחה עולמי בכרונביולוגיה. בעשור האחרון, התעמקת בחקר השפעות סביבתיות של זיהום אור והיית פורץ דרך בתחום. השפעתך על העולם תורגש עוד הרבה אחרי מותך בזכות המחקרים והמאמרים שהובלת.

הוראה ומחקר היו חלק מרכזי בחייך. האהבה ללמד לא דעכה גם אחרי יותר מ 40 שנות הוראה ותמיד היית נכון לצאת לעוד סיור צלילה עם תלמידים באילת, לעוד הנחת מלכודות, ועוד מדידות במעבדה. אנחנו בתור ילדים אהבנו להצטרף אלייך, דרכך למדנו לאהוב ולהעריך את חשיבותו של המחקר וראינו כמה אהוב ומוערך אתה בקרב תלמידייך ועמיתייך. מספר המדענים, אנשי התעשייה וקובעי המדיניות איתם שיתפת פעולה לאורך השנים הוא רב מספור. וכנהרגך, יצרת קשרים אישיים עם כולם. גם בחודשים האחרונים לא ויתרת: המשכת לעבוד עם הסטודנטים, התראיינת לתוכנית רדיו בניו זילנד, ושפטת עבודות דוקטורט מכל העולם.

היית איש העולם הגדול ומעטות הפינות על פני הגלובוס בהן לא היית, אהבת לגמוע מרחקים: בטיסות, בנהיגה של מאות ואף אלפי קילומטרים על פני יבשות שונות, ובצעידות ממושכות בערים. זכורה לי במיוחד צעידה של 40 רחובות במנהטן, מפסל החירות עד מיד-טאון, כי---כמו שאמרת לי--- מלנסוע בסאב ווי לא רואים את העיר. או כשנפגשנו בקולורדו, אתה היית בכלל בדרך לקליפורניה אבל החלטת לנחות בדנבר כדי לטייל עם אורית יובל ואיתי ופשוט נהגת משם לקליפורניה וחזרה לקולורדו לפגוש אותנו שוב (14 שעות נהיגה לכל צד) כי עדיין לא יצא לך לנסוע את הקטע הזה של הכביש. תמיד רצית לראות עוד משהו שלא ראית, להגיע לעוד נקודה יפה, לפגוש עוד מישהו מעניין. יצר המסעות כל הזמן פעם בך. קשה לקבל את החיתוך המהיר הזה מיש לאין.

הקפדת לבקר אותנו ואת נכדיך באופן קבוע, על אף המרחק. את פסח האחרון חגגנו כולנו יחד בפורטלנד והוספנו עוד זיכרונות מתוקים של משחקי קלפים עם סבא, הליכות בטבע וקפיצות לבריכה במלון.

אבא, יש כל כך הרבה לספר עלייך. אנחנו נמשיך להיזכר ולזכור...

ידע לך שהזמן והאיברים, הרוח והמים,
לא ימחקו אותך.
אתה תמשיך, עשוי מאותיות.
זה לא מעט.
משהו, בכל זאת, ישאר ממך.

מתוך אף שרציתי עוד קצת עוד, חיים גורי